

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
ju.registrator@regeringskansliet.se

**Redovisning av uppdrag i regleringsbrevet för 2025 -
Kartläggning av behov av åtgärder inför ett eventuellt ökat
återvändande till Syrien**

Migrationsverket redovisar härmed Kartläggning av behov av åtgärder inför ett eventuellt ökat återvändande till Syrien i enlighet med myndighetens regleringsbrev för 2025.

Maria Mindhammar
Generaldirektör

Bilaga:

Kartläggning av behov av åtgärder inför ett eventuellt ökat återvändande till Syrien

The document features a red patterned header and footer. The pattern consists of overlapping, concentric, semi-circular or eye-like shapes in a lighter shade of red, creating a textured, repeating background.

REDOVISNING AV UPPDRAG

Kartläggning av behov av åtgärder inför ett eventuellt ökat återvändande till Syrien

Dnr: 1.1.2-2025-11261

Migrationsverket

Migrationsverket: Kartläggning av behov av åtgärder inför ett eventuellt ökat återvändande till Syrien

Framställd av: Nationella operativa avdelningen

Fastställd av: Maria Mindhammar, generaldirektör

Fastställsedatum: 2025-09-30

Handlagd av: Annika Cullblad, expert

Diarienummer: 1.1.2-2025-11261

Sammanfattning

Regeringen har i Migrationsverkets regleringsbrev¹ gett myndigheten i uppdrag att kartlägga behovet av åtgärder inför ett eventuellt ökat återvändande till Syrien.

Kartläggningen omfattar olika områden; de praktiska förutsättningarna för ett självmant återvändande, potentiella stödinsatser, hur EU:s övriga medlemsstater arbetar med Syrien, avsikten hos syriska medborgare i EU att återvända samt tillgängliga mekanismer i Syrien som kan stötta vid ett återvändande. På grund av det stora antalet syrier bosatta i Sverige innefattar kartläggningen även frågan om återvandring från Sverige till Syrien.

Regimskiftet i Syrien har medfört att förutsättningarna förändrats för den syriska befolkningen både i landet och för dem som lever i exil. Efter ett långt inbördeskrig kvarstår dock flera frågetecken kring vart landet är på väg politiskt och avseende den nationella säkerheten, territoriell integritet samt det humanitära och socioekonomiska läget. Under slutet av september månad har Migrationsverket genomfört kompletterande informationsinhämtning på plats i Aleppo, Homs, al-Qusayr, Damaskus och Beirut. Resultatet av det arbetet har ännu inte integrerats i föreliggande rapport, men kommer att beaktas inom ramen för myndighetens uppdrag framgent. Storskaliga satsningar på utvecklingsbistånd för att återuppbygga landet behövs sannolikt under överskådlig framtid. Inom ramen för myndighetens uppdrag avseende utvecklingssamarbete med tredjeländer, följer Migrationsverket utvecklingen i Syrien. Migrationsverket har, i sin ansökan till SIDA, om medel till projekten inom internationellt utvecklingssamarbete inkluderat en ”flexible programming fund” för nya insatser i prioriterade länder, bland andra Syrien.

Osäkerhetsfaktorerna i landet påverkar förutsättningarna för självmant återvändande vilket framgår av kartläggningen. Det osäkra läget i Syrien påverkar viljan hos syrier att återvända. Det visar flertalet studier som har genomförts. Samtidigt har en viss ökning av självmant återvändandet skett under innevarande år. Migrationsverket har påbörjat arbetet med att erbjuda stödinsatser (i form av kontanter och naturabidrag) för personer som återvänder. Det bedöms krävas riktade åtgärder och bidrag i enskilda ärenden för att i högre grad öka självmant återvändande. I efterdyningarna av tidigare sanktioner pågår dialog med svenska banker för att identifiera möjligheter till att fullt ut kunna betala ut stöd. Myndigheten för även dialog med bland annat International Organization for Migration om potentiella samarbeten i Syrien, inklusive utbetalning av kontantstöd.

För att kunna öka det självmana återvändandet behöver vi få till stånd det tvångsvisa återvändandet. För det krävs exempelvis fortsatt samarbete mellan

¹ Regleringsbrev för budgetåret 2025 avseende Migrationsverket, Ju2024/00000, Ju2024/00445, Ju2024/00122 m.fl.

berörda aktörer och politiska åtgärder i form av exempelvis en återtagandeöverenskommelse med Syrien.

Myndigheten följer nära utvecklingen i Syrien och de rättsliga konsekvenser det kan få. Myndigheten ser också över den generella rättsliga styrningen avseende förutsättningar för att återkalla en skyddsstatusförklaring.

Parallellt arbetas med att öka den frivilliga återvandringen till Syrien, vilket har möjliggjort erfarenhetsutbyte med andra EU-medlemsstater och dialoger med flertalet organisationer som verkar i Syrien om potentiella samarbeten, som även kan gynna det självmana återvändandet till landet. Migrationsverket undersöker förutsättningarna att genomföra så kallade go and see-resor för personer som överväger att frivilligt återvända till Syrien.

Innehållsförteckning

1	Inledning	6
1.1	Uppdraget.....	6
1.2	Bakgrund.....	6
2	Syfte och avgränsningar.....	9
3	Arbetets planering och genomförande (metod)	10
4	Resultatredovisning	10
4.1	Antal personer som kan bli aktuella för återvändande till Syrien.....	10
4.2	De praktiska förutsättningarna för återvändande till Syrien	12
4.3	Stödinsatser vid återvändande.....	13
4.3.1	Övriga stödinsatser	16
4.3.2	Organisationer verksamma i Syrien.....	17
4.4	Så arbetar andra EU- medlemsstater med Syrien	18
4.5	Viljan hos syrier i utlandet att återvända	19
4.6	Kostnader för ett ökat återvändande	22
4.7	Återvandring till Syrien	22
5	Slutsatser	25
6	Bilagor	27

1 Inledning

1.1 Uppdraget

Regeringen har i Migrationsverkets regleringsbrev gett myndigheten i uppdrag att kartlägga behovet av åtgärder inför ett eventuellt ökat återvändande till Syrien. Det kan till exempel omfatta att inventera stödmekanismer och organisationer som finns tillgängliga för att bidra till ett återvändande till Syrien. Uppdraget ska slutredovisas senast den 30 september 2025.

Denna rapport utgör Migrationsverkets redovisning av uppdraget.

Arbetet med detta uppdrag har anknytning till arbetet med regeringens målsättning i årets regleringsbrev om att öka och effektivisera återvändandet. Det innebär att Migrationsverket aktivt har vidtagit åtgärder för att förbättra förutsättningarna för ett ökat självmant återvändande till Syrien. De åtgärderna återfinns i rapporteringen.

1.2 Bakgrund

Utvecklingen i Syrien²

Enligt Migrationsverkets rapport ”Förutsättningar för återvändande till Syrien Fortsatt stor osäkerhet och enorma utmaningar”, daterad 2025-08-15³, har regimomstörtningen i Syrien i december 2024 medfört förändringar för den syriska befolkningen både i landet och i exil. Den tidigare överallt närvarande och omvittnat brutala säkerhetsapparaten har upplösts och bytts ut, den obligatoriska militärtjänsten har avskaffats till förmån för frivillig enrolling i nya sammansatta armé- och säkerhetsstyrkor. Under vintern och våren 2025 konsoliderade interimregeringen under ledning av Hayat Tahrir al-Sham (HTS) kontrollen över delar av landet, inklusive städerna Damaskus, Aleppo och Hama, och utökade sin närvaro i områden i centrala, norra och södra Syrien. Utbredd osäkerhet avseende säkerhetsläget kvarstår dock och regeringen har inte territoriell kontroll i många delar av landet.⁴

Efter ett långt inbördeskrig kvarstår många frågetecken kring vart landet är på väg politiskt och avseende nationell säkerhet, territoriell integritet, humanitärt

² Noteras: Under slutet av september månad har Migrationsverket genomfört kompletterande informationsinhämtning på plats i Aleppo, Homs, al-Qusayr, Damaskus och Beirut. Resultatet av det arbetet har ännu inte integrerats i föreliggande rapport, men kommer att beaktas inom ramen för myndighetens uppdrag framgent.

³ Förutsättningar för återvändande till Syrien Fortsatt stor osäkerhet och enorma utmaningar, se bilaga 1

⁴ Bilaga 1, sid. 3, 9-10

och socioekonomiskt läge. Landet är fortfarande delat mellan olika inflytelsesfärer både på regional och i många fall lokal nivå, med väpnade grupper och element som ofta agerar efter egen agenda. När det gäller den humanitära och ekonomiska situationen är utmaningarna omfattande.⁵

Efter 14 års konflikt i Syrien har nära 618 000 personer dödats och 113 000 försvunnit. Många liv har gått förlorade på grund av hälso- och sjukvårdens förstörelse och kollaps. Motsvarande cirka 800 miljarder dollar av landets bruttonationalprodukt har gått förlorad. 90 procent av landets invånare lever i fattigdom, 66 procent i extrem fattigdom. Samtidigt har stora delar av landets infrastruktur raserats, medan landområden och fastigheter är svårtillgängliga på grund av landminor och andra former av explosiva ”krigsrester”. Det nationella elnätets kapacitet har reducerats till mindre än en fjärdedel och energiproduktionen har fallit med cirka 80 procent. En tredjedel av alla bostäder har antingen förstörts eller skadats allvarligt och 5,7 miljoner människor saknar därför egen bostad. Hälften av landets vattenreningsverk och avloppssystem är ur funktion, varför stora delar av befolkningen saknar tillgång till rent vatten. Närmare hälften av landets barn i åldrarna 6 till 15 år går inte i skolan. Sammantaget är landet i oerhört stort behov av bistånd såväl för drift som för återuppbyggnad och utveckling.⁶

Den 7 augusti rapporterade UNHCR att totalt drygt 1,1 miljoner individer har återvänt till Syrien under 2024 och 2025, varav drygt 750 000 sedan Assadregimens fall den 8 december 2024. Av dem som återvänt till Syrien under perioden har totalt 41 procent återvänt från Libanon, 36 procent från Turkiet, 16 procent från Jordanien, 5 procent från Irak, 2,4 procent från Egypten och totalt endast 0,6 procent från andra länder. Det är oklart i vilken utsträckning de som återvänt kommer att stanna kvar givet den osäkra situationen i landet.⁷

Enligt humanitära arbetare i Libanon har många syrier som vistas i Libanon, sedan december 2024, rest tillbaka till Syrien irreguljärt för kortare besök för att återförenas med familj, se till sin egendom och bedöma den övergripande situationen i landet, varefter de sedan har återvänt till Libanon. UNHCR har också bland annat noterat att totalt 106 290 syrier flytt till Libanon under perioden den 8 december 2024 till den 31 maj 2025.⁸

IOM rapporterar om, baserat på 3 508 intervjuer med så kallade nyckelinformanter på olika platser i Syrien, att cirka 78 procent av de återvändande från utlandet har återvänt till sina ursprungsområden. De största utmaningarna för ett hållbart återvändande, som nämndes av de som återvänt,

⁵ Bilaga 1, sid. 3-4

⁶ Bilaga 1, sid. 5

⁷ Bilaga 1, sid. 5-6

⁸ Bilaga 1, sid. 6

var de försämrade ekonomiska förhållandena (94 procent), arbetslösheten (74 procent) och den begränsade tillgången till tjänster (55 procent). Oro relaterad till spänningar i samhället noterades av 33 procent av de intervjuade. På provinsnivå bedömdes situationen i Homs och Damaskus som "delvis gynnsam" för återvändande och återintegrering av internflyktingar och återvändande. Däremot bedömdes de minst gynnsamma förhållandena råda på Damaskus landsbygd och i Hasaka.⁹

Syrier i Sverige

Drygt 33 000 syriska medborgare har giltiga uppehållstillstånd i Sverige idag, varav nära 24 000 som skyddsbehövande. Vidare har cirka 3 000 syrier beviljats svenskt medborgarskap hittills i år.¹⁰

Antalet asylansökningar i Sverige minskar. Under perioden januari till och med juli i år har ungefär 340 syriska medborgare ansökt om asyl i Sverige. Det är 200 färre jämfört med samma period förra året.¹¹ Asylsökande från Syrien har en fallande trend i EU+, där antalet sökande minskat med mer än 60 procent under första halvåret 2025 jämfört med samma period förra året, en trend som förväntas fortsätta då antalet syrier som anländer irreguljärt till Europa också har minskat.¹² Samtidigt är asylansökningar av syriska medborgare den näst största gruppen under 2025 efter afghanska medborgare.

Den 31 augusti 2025 fanns drygt 220 öppna återvändandeärenden hos Migrationsverket avseende syriska medborgare med verkställighetsland Syrien, varav drygt 100 har status som "aktiva" vilket innebär att det saknas hinder att verkställa ärendena.

Rättsligt läge

Mot bakgrund av de snabbt ändrade förhållandena i och med regimen Assads fall i december förra året fattade rättschefen den 10 december 2024 beslut om att tillfälligt pausa beslutsfattandet i asylärenden och att ingen verkställighet skulle ske av lagakraftvunna avvisnings- eller utvisningsbeslut till Syrien. Migrationsverket reviderade sitt rättsliga ställningstagande den 10 mars 2025. Det tidigare verkställighetsstoppet hävdes, men då det fortsatt rådde stor osäkerhet om förhållandena som har betydelse för frågan om skyddsbehov, beslutade rättschefen om ett förlängt beslutsstopp till och med den 10 juni 2025. Beslutsstoppet förlängdes sedan till den 10 september i år.¹³

⁹ Bilaga 1, sid. 7

¹⁰ [Statistik om svenskt medborgarskap – Migrationsverket](#), hämtat 2025-08-26

¹¹ Under 2021 respektive 2022 registrerades drygt 1 300 asylansökningar av syrier och under 2023, cirka 950 ansökningar

¹² Verksamhets- och utgiftsprognos juli 2025, sid 49

¹³ Migrationsverket, "Prövning av skyddsbehov och verkställigheter för personer hemmahörande i Syrien (007/2024)", reviderat 2025-06-10

Den 11 september 2025 beslutade rättschefen att upphäva tidigare beslut om att pausa beslutsfattandet i syriska asylärenden eftersom det nu finns tillräcklig landinformation för att göra en framåtsyftande bedömning i asylärenden.¹⁴ Migrationsverket kommer därmed att återuppta beslutsfattandet i syriska asylärenden. Myndigheten följer nära utvecklingen i Syrien och de rättsliga konsekvenser den kan få. Myndigheten ser också över den generella rättsliga styrningen avseende förutsättningar för att återkalla en skyddsstatusförklaring.

Stödinsatser

Migrationsverket har tidigare betalat ut återetableringsstöd (kontantstöd) för personer som återvänder självmant till Syrien. Stödet betalades ut genom överföring av pengar till personens bankkonto i Syrien alternativt till anhörig i Sverige genom fullmaktsförfarande. Den anhörige ansvarade då för att pengarna skulle överföras till personen i Syrien. I februari 2022 beslutade Migrationsverket att inte längre erbjuda återetableringsstöd för återvändande syrier eftersom myndigheten saknade möjlighet att betala ut stöd på grund av sanktioner mot Syrien.

2 Syfte och avgränsningar

Syftet med denna rapport är att ge en övergripande bild över förutsättningarna för återvändandet av syrier från Sverige och utifrån det kartlägga behövda åtgärder. Målsättningen är också att beskriva hur Migrationsverket på kort och lång sikt kan skapa bättre förutsättningar för ett självmant återvändande till Syrien och bedriva ett aktivt återvändandearbete i enskilda ärenden.

Kartläggningen omfattar olika områden för att identifiera behovet av åtgärder; dels de praktiska förutsättningarna för ett självmant återvändande, potentiella stödinsatser, hur EU:s övriga medlemsstater arbetar med Syrien, avsikten hos syriska medborgare i EU att återvända samt tillgängliga mekanismer i Syrien som kan stötta vid ett återvändande.

I årets regleringsbrev finns mål om återvandring angivet: ”Migrationsverket ska intensifiera arbetet för att nå målet att antalet personer som frivilligt återvandrar ska öka.” Mot bakgrund av det stora antalet syriska medborgare som är bosatta i Sverige så finns det intresse av att närmare studera Syrien utifrån arbetet med återvandring. Innebörden av återvandring är att personer med giltiga uppehålls- och arbetstillstånd flyttar från Sverige i syfte att åter bosätta sig i hemlandet.

¹⁴ Beslut RA/068/2025

3 Arbetets planering och genomförande (metod)

Migrationsverket har haft en arbetsgrupp för uppdraget med experter från det operativa återvändandeområdet, landinformationsanalys samt myndighetens internationella arbete och utlandsmyndigheterna i Syriens närområde, i syfte att ge en så heltäckande bild som möjligt.

Vidare har Migrationsverket haft dialoger med andra EU-medlemsstater samt organisationer som verkar på plats i Syrien; IOM, UNHCR och International Returns and Reintegration Assistance (IRARA) samt deras samarbetspartner Syrian Society for Social Development (SSSD).

Migrationsverket har tagit del av studier som genomförts av bland annat European Migration Network (EMN), UNHCR och International Organization for Migration (IOM) om hur andra EU-medlemsstater arbetar med Syrien samt kring inställningen hos syrier i EU att återvända.

Migrationsverket har även tagit del av information från möten som behandlat läget i Syrien, inklusive förutsättningarna för återvändande, bland annat International Governmental Consultations (IGC), Frontex High Level Return Table (HLRT), Frontex Pre-return Network (PRN) och nordiska samrådsgruppen på hög nivå för flyktingfrågor (NSHF).

4 Resultatredovisning

4.1 Antal personer som kan bli aktuella för återvändande till Syrien

Under perioden januari till och med augusti 2025 har cirka 360 syriska medborgare ansökt om asyl i Sverige. Det är drygt 200 färre jämfört med samma period förra året.¹⁵ Samtidigt är asylansökningar av syriska medborgare den näst största gruppen under 2025 efter afghanska medborgare.

Enligt Migrationsverkets verksamhets- och utgiftsprognos för juli för 2025 (P3-25) prognosticeras antalet syriska asylärenden till cirka 550 sökande under året. I ett högre scenario sätts siffran till 700 sökande och i ett lägre scenario till 350 sökande. Enligt samma planeringsantagande bedöms antalet syriska

¹⁵ Under 2021 respektive 2022 registrerades drygt 1 300 asylansökningar av syrier och under 2023, cirka 950 ansökningar

asylsökande 2026 till 500. I ett högre scenario sätts siffran för 2026 till 1 350 sökande och i ett lägre scenario till 400 sökande.¹⁶

Vidare finns cirka 3 500 öppna asylansökningar för syriska medborgare, varav drygt 800 är förstagångsansökningar.

Den 31 augusti 2025 fanns drygt 220 öppna återvändandeärenden avseende syriska medborgare med verkställighetsland Syrien.¹⁷ Under 2024 återvände 10 syriska medborgare till Syrien. Fram till sista augusti 2025 hade drygt 40 syriska medborgare rest ut självmant från Sverige till Syrien.

Migrationsverket har tagit fram en prognos för antalet potentiella syriska återvändandeärenden framgent, utifrån olika scenarioanalyser, för innevarande år och för 2026.

En förändrad bedömning av säkerhetsläget i Syrien påverkar i första hand förstagångsansökningar av asyl där en högre andel avslag än tidigare förespås. Avslagsfrekvensen för förstagångsansökningar från syriska medborgare har varit cirka 15 procent medan avslagsfrekvensen för samtliga förstagångsansökningar om asyl ligger runt 65 procent. Förändringar i Syrien kan även komma att få betydelse i vissa förlängningsärenden.¹⁸

Preliminär uppskattning

Beaktat ovanstående utgångspunkter ger *planeringsantagandet* i P3-25 att potentiella återvändandeärenden efter en förstagångsansökan (beräknat utifrån utfall 2024 av andel avslag för syriska medborgare) är färre än 200 stycken 2025 och färre än 100 stycken 2026. Siffran för 2025 inkluderar de drygt 800 öppna ärendena. Om istället en högre andel avslag blir aktuellt, vilket överensstämmer med den genomsnittliga avslagsandelen för samtliga asylansökningar, uppskattas antalet avlägsnandebeslut kunna bli knappt 700 för 2025 och cirka 300 under 2026. Det kan ske viss förskjutning av avgjorda ärenden mellan åren, det vill säga att samtliga öppna och inkomna ärenden under 2025 inte får ett beslut förrän under nästa år.

¹⁶ Verksamhets- och utgiftsprognos juli 2025, sid. 49

¹⁷ Ett återvändandeärende registreras när ett avlägsnandebeslut blir verkställbart, vanligen genom att det vinner laga kraft. Vid avlägsnandebeslut som är förenat med omedelbar verkställighet eller vid beslut om överföring enligt Dublinförordningen registreras ett återvändandeärende när beslutet fattas. När en ansökan om uppehållstillstånd på asylgrund återkallas avskriver Migrationsverket ansökan och fattar ett avlägsnandebeslut varpå det registreras ett återvändandeärende.

¹⁸ Förlängningsansökningar har avgjorts löpande under 2025 och hittills är avslagsfrekvensen två procent i asyلفörlängningar, en procent i anknytningsförlängningar och tre procent i arbetsmarknadsärenden. Den stora majoriteten av förlängningsansökningar beviljas således och det bedöms i första hand inte vara bland dessa som potentiella återvändandeärenden aktualiseras.

Med nuvarande avslagsandel för avgjorda förlängningsansökningar i asylärenden bedöms cirka 100 återvändandeärenden genereras under 2025. Om nuvarande avslagsandel kvarstår kommer antalet nya återvändandeärenden att vara färre 2026 givet att antalet asylförlängningsärenden minskar på totalen. Givet antal ärenden och avslagsfrekvens inom anknytning och arbetsmarknad tillkommer sannolikt enstaka återvändandeärenden inom dessa kategorier.

De flesta avslag väntas komma att överklagas och därav tillkommer viss tid innan ett slutligt avlägsnandebeslut får laga kraft. Antalet återvändandeärenden kan därför bli färre och ett litet antal utresor beräknas genomföras under 2025.

4.2 De praktiska förutsättningarna för återvändande till Syrien¹⁹

Det finns inga generella formella hinder för den som kan identifiera sig som medborgare eller hemmahörande i Syrien att röra sig inom landet eller resa in över officiella gränsövergångar landvägen, med reguljärflyg eller på annat sätt. Det finns inte längre några krav på att inhämta klartecken från myndigheter i förväg, endast krav på pass, resedokument och/eller identitetskort.²⁰ Pass och ID-kort utfärdade av den tidigare regeringen anses giltiga. De som saknar dokument men är registrerade i Syriens civilregister kan fortfarande tillåtas inresa efter att deras identitet har verifierats via databasen för civila frågor vid gränskontroller, varefter de får ett utdrag ur civilregistret för inresa.²¹

Det finns goda förutsättningar att anskaffa resehandling vid Syriens ambassad i Stockholm för personer som önskar återvända. För att erhålla en tillfällig resehandling krävs kopia av pass och/eller nationellt ID-kort samt fotografi av personen. Handlingen utfärdas gratis. För personer som inte har identitetshandlingar kan ambassaden göra slagningar i nationella register och på så vis identifiera personen.²² Utlänningen kan själv uppsöka ambassaden i syfte att ansöka om tillfällig resehandling. Migrationsverket kan också vid behov bistå med anskaffning av resehandlingar och har hittills i år gjort det i en handfull ärenden.

Syriens ambassad kontaktar de individer som ansökt om resehandling för att kontrollera att personen har för avsikt att självmant återvända till Syrien. Ambassaden uppger att de inte utfärdar resehandlingar till personer som uttrycker en ovilja att återvända. Därför är en förutsättning att personer med

¹⁹ Noteras: Under slutet av september månad har Migrationsverket genomfört kompletterande informationsinhämtning på plats i Aleppo, Homs, al-Qusayr, Damaskus och Beirut. Resultatet av det arbetet har ännu inte integrerats i föreliggande rapport, men kommer att beaktas inom ramen för myndighetens uppdrag framgent.

²⁰ Bilaga 1, sid. 3

²¹ Bilaga 1, sid. 8

²² Möte med Syriens ambassad i Stockholm, Ehab AL YOUSEF, Chargé d'affaires 2025-05-07

gällande avlägsnandebeslut, som är i behov av en resehandling, medverkar till ett återvändande. Återvändandeärenden för syrier som inte medverkar lämnas i dagsläget inte över till polisen för verkställighet. Om det tvångsvisa återvändandet till Syrien möjliggörs framöver, kommer Migrationsverket återuppta överlämnandet av ärenden till Polismyndigheten.

Migrationsverket bistår med resebokning för de individer som avser att återvända självmant till Syrien men som saknar egna medel att bekosta sin hemresa. Det finns goda förutsättningar för Migrationsverket att boka resor reguljärt till Syrien med flertalet avgångar per vecka, både via Migrationsverkets upphandlade resebyrå samt via Frontex. De resvägar som har bokats är med transit i Doha, Istanbul eller Amman med slutdestination Damaskus. Resorna sker med flygbolagen Qatar Airways, Turkish Airlines samt Royal Jordanian.

Resorna har bokats med giltiga (inklusive förlängda) hemlandspass samt tillfälliga resehandlingar utfärdade av Syriens ambassad. Syriska myndigheter har hittills accepterat handlingar som utfärdats före regimens fall för inresa.

4.3 Stödinsatser vid återvändande

Migrationsverket erbjuder stödinsatser vid återvändande i form av naturastöd genom EU Reintegration Programme (EURP) samt kontantstöd i form av återetableringsstöd (ÅES).

EURP är ett Frontex-finansierat reintegreringsprogram som Migrationsverket i dagsläget erbjuder till 14 länder. Till samtliga dessa länder utom Mongoliet kan både de personer som återvänder självmant och de som återvänder med tvång erhålla stödet.

Från och med den 1 mars till den 31 december 2025 testar Migrationsverket en regressiv modell för det reintegreringsstöd som är delvis finansierat av Frontex. Det innebär att det finns tre nivåer på stödet där individer som återvänder tidigt under asylprocessen beviljas ett högre stöd än de som återvänder efter att avvisning- eller utvisningsbeslutet fått laga kraft. Stödet varierar enligt den principen från 5 000 euro per person till 2 000 euro per huvudsökanden (och 1 000 euro för övriga familjemedlemmar), varav Frontex finansierar 2 000 euro. Modellen ska följas upp och utvärderas innan beslut fattas om en permanent lösning.

Den 30 maj meddelade Frontex att EURP kom att erbjudas till Syrien från och med den 2 juni i år genom organisationerna IRARA och ETTC²³ som i sin tur

²³ IRARA- International Returns and Reintegration Assistance, ETTC- European Technology and Training Centre

förmedlar stödet genom organisationen Syrian Society for Social Development (SSSD) respektive IHSAS Foundation in Syria. Stödet är både kort- och långsiktigt och innebär exempelvis hämtning från flygplats och tillfälligt boende vid ankomst men också bland annat stöd att starta företag, långsiktigt boende, socialt, juridiskt och medicinskt stöd.

Migrationsverket erbjuder även återetableringsstöd som är ett kontantstöd som baseras på förordning (2008:778) om återetableringsstöd för vissa utlänningar och omfattar personer som självmant återvänder till sitt hemland under vissa förutsättningar. Stödet erbjuds i dagsläget till 16 länder. I majoriteten av dessa länder betalas stödet ut genom International Organization for Migration (IOM). Vuxna individer får beviljas 30 000 sek, minderåriga barn 15 000 sek och en familj som högst 75 000 sek.

Migrationsverket har sedan länge erbjudit återetableringsstöd till Syrien. Under 2022 beslutade dock myndigheten att inte längre erbjuda återetableringsstöd till landet då sanktioner från USA och EU hindrade Migrationsverket från att betala ut det.

Den 28 maj antog EU:s ministerråd rättsakter som upphäver alla ekonomiska restriktiva åtgärder mot Syrien med undantag för de som grundar sig på säkerhetsskäl.²⁴ Den 23 maj utfärdade det amerikanska finansdepartementet en rättsakt för att omedelbart lätta på sanktionerna mot Syrien.²⁵

De svenska banker som Migrationsverket samarbetar med vid nationella respektive internationella utbetalningar har meddelat att de på grund av bankernas interna policys inte kan genomföra direkta utbetalningar till personer som återvänder från Sverige till Syrien eller till organisationer som är verksamma i Syrien. Detta på grund av att läget i Syrien fortsatt bedöms vara osäkert.

Migrationsverket har beslutat att från den 1 juli 2025 erbjuda återvändande syrier den del av EURP som finansieras av Frontex, det vill säga 2 000 euro per huvudsökanden och 1 000 euro för övriga familjemedlemmar samt 615 euro per person i ankomststöd. Vidare erbjuds personer som återvänder med tvång 1 000 euro per person samt 205 euro per person i ankomststöd. Migrationsverket kan emellertid på grund av de svenska bankernas rådande policys inte skjuta till svenska medel, så kallad top-up. Det syriska EURP-stödet innebär således en speciallösning som frångår den nuvarande regressiva modellen.

²⁴ [Syria: EU adopts legal acts to lift economic sanctions on Syria, enacting recent political agreement - Consilium](#), hämtat 2025-06-05

²⁵ [Treasury Issues Immediate Sanctions Relief for Syria | U.S. Department of the Treasury](#), hämtat 2025-06-05

Gällande utbetalning av återetableringsstöd har Migrationsverkets samverkande bank för nationella överföringar gett klartecken till att genomföra utbetalningar av stödet i enskilda ärenden till svenska bankkonton för personer som har för avsikt att återvända självmant till Syrien. Det ger Migrationsverket möjlighet att utbetala återetableringsstöd, antingen till personens svenska bankkonto eller till anhörigs bankkonto i Sverige. Det senare förutsätter att det finns en fullmakt och att den anhöriga i Sverige ansvarar för att pengarna överförs till personen i Syrien. Migrationsverket har därför även beslutat att erbjuda återetableringsstöd till Syrien.

Information om tillgången till EURP och återetableringsstöd för återvändande syrier har kommunicerats internt med verksamheten som arbetar med återvändandeärenden, på Migrationsverkets externa webbplats och till Syriens ambassad i Stockholm.

Till och med den sista augusti 2025 har Migrationsverket beviljat återetableringsstöd i 12 ärenden och EURP i 10 ärenden.

Migrationsverket har en löpande dialog med samverkande banker om utbetalning av stöden och avvaktar eventuell ändring av bankernas nuvarande policys som hindrar att stöden implementeras fullt ut. Med hänsyn till den nya regressiva modellen är det inte säkert att EURP-stödet generellt blir högre i enskilda ärenden eftersom det beror på när i processen ansökan skickas in. Myndighetens ambition är att undvika särlösningar för Syrien och att reintegreringsstödet ska betalas ut på samma nivåer som gäller övriga nationaliteter.

När förutsättningarna finns för direkta utbetalningar till Syrien krävs, för EURP, undertecknande av bilaterala avtal med samarbetsorganisationerna i Syrien för att kunna erbjuda högre stöd genom så kallade ”top-ups” i enlighet med den nya modellen för reintegreringsstöd. Avtalen reglerar bidragsnivåer, beräkning av antalet ansökningar per år samt utbetalningsprocedur. Enligt nuvarande regressiva modell finansierar Migrationsverket två bidragsnivåer;

1) 5 000 euro per person beviljas individer som återkallar sin asylansökan eller väljer att inte överklaga Migrationsverkets beslut och lämnar Sverige inom ramen för tidsfristen för frivillig avresa. För huvudsökanden står Frontex för 2 000 euro och Migrationsverket för 3 000 euro, för övriga familjemedlemmar står Frontex för 1 000 euro och Migrationsverket för 4 000 euro.

2) 3000 euro per person beviljas individer som återvänder självmant efter lagakraftvunna beslut efter domstolsprocess och lämnar Sverige i enlighet med beslut inom tidsfristen för frivillig avresa. För huvudsökanden står Frontex för 2 000 euro och Migrationsverket för 1 000 euro. För övriga familjemedlemmar står Frontex för 1 000 euro och Migrationsverket för 2 000 euro.

Den 4 augusti tillkännagav IOM att de har fått tillstånd av den syriska regeringen att bedriva verksamhet i hela Syrien.²⁶ Det öppnar därför upp för möjligheterna att bistå i utbetalning av återetableringsstöd. Förutsatt att det blir möjligt, samt att Migrationsverket kan finansiera aktiviteter i Syrien, behöver avtalet med IOM för innevarande år revideras och Syrien tilläggas. Enligt aktuellt avtal med IOM om utbetalning av återetableringsstöd kan nya länder tilläggas i projektsamarbetet.²⁷

4.3.1 Övriga stödinsatser

Utöver utbetalning av återetableringsstöd i Syrien för Migrationsverket dialog med IOM om andra möjliga samarbeten. IOM erbjuder digital rådgivning för individer som överväger att återvända självmant till Syrien. Sverige har sedan tidigare sådan tjänst genom IOM för Somalia, Irak och Libanon.²⁸

Migrationsverket ser goda förutsättningar att även testa tjänsten för Syrien och har lyft frågan med IOM. En sådan tjänst skulle potentiellt kunna rikta sig till samtliga syrier i Sverige som överväger att återvända till Syrien, det vill säga personer med gällande avlägsnandebeslut men också personer i asylprocessen, samt syrier bosatta i Sverige. Möjligen skulle en sådan tjänst eller aktivitet kunna omfattas av regeringens stöd till IOM som syftar till att förhindra irreguljär migration till Sverige och EU, förhindra människohandel och underlätta frivilligt återvändande och återintegrering av migranter till sina ursprungsländer. Det stödet omfattar bland annat Syrien.

Vidare har regeringen gett Migrationsverket ett uppdrag om utvecklingssamarbete med tredjeland i årets regleringsbrev som bland annat ska bidra till stärkta förutsättningar för ökat återvändande och hållbar återintegrering.

Migrationsverket har i dagsläget inte några pågående projektaktiviteter i Syrien, men har dialog med Justitiedepartementet, de nordiska grannländerna och International Centre for Migration Policy Development (ICMPD) om att eventuellt påbörja aktiviteter i Syrien under 2026. Migrationsverkets uppfattning är att det är för tidigt att påbörja utvecklingssamarbete på migrationsområdet med den syriska regeringen, men om läget i landet fortsätter att utvecklas i positiv riktning skulle det exempelvis kunna bli aktuellt att utforska möjligheten till ett liknande samarbete i Syrien som Migrationsverket har i Irak genom Nordic Cooperation on Return and Reintegration in Iraq (NORAQ).

²⁶ [IOM Re-establishing Presence Across Syria to Support Humanitarian Efforts | International Organization for Migration](#)

²⁷ "Framework agreement between The Swedish Migration Agency (SMA) and International Organization for Migration (IOM) Regarding Cooperation on Reintegration Support for Returnees from Sweden" för projektperioden 1 januari 2025 t.o.m 31 december 2025

²⁸ [Virtual Information Provision on Return and Reintegration | IOM Finland](#)

Inom ramen för Sveriges strategi om globalt utvecklingssamarbete avseende migration, återvändande och frivillig återvandring (2024–2028) har Migrationsverket påbörjat dialoger om möjliga samarbeten i Turkiet och Syrien. Det handlar dels om ett eventuellt projekt för Turkiet och återvändande och återvandring för syrier i samarbete med Sveriges kommuner och regioner (SKR International- SALAR), dels bilaterala dialog med turkiska migrationsmyndighet PMM. Arbetet är för närvarande i diskussionsstadiet och dialog förs med SIDA.

Den 23 september meddelade regeringen att de ändrar biståndet till Syrien för att stödja återuppbyggnaden och öka möjligheterna till återvändande. Satsningen underlättar även återvandringen till landet. Migrationsverket har, i sin ansökan till SIDA, om medel till projekten inom internationellt utvecklingssamarbete inkluderat en ”flexible programming fund” för nya insatser i prioriterade länder, bland andra Syrien.

4.3.2 Organisationer verksamma i Syrien

Just nu befinner sig Syrien i en fas där många internationella ickestatliga organisationer försöker etablera eller återetablera sig i landet. Många som tidigare varit verksamma i områden utanför den tidigare regimens kontroll försöker nu utvidga sin verksamhet eller flytta sina kontor till Damaskus. IOM har offentliggjort att de har fått tillstånd att bedriva verksamhet i hela Syrien, vilket öppnar upp för möjliga samarbeten framöver.

Vidare genomför och publicerar IOM regelbundet en så kallad displacement tracking matrix i form av så kallad population mobility and baseline assessment för Syrien. Den innefattar uppgifter om internflyktingar, återvändande inom Syrien och från utlandet samt uppdaterad statistik och strategisk migrationsinformation, vilka ger grund för att stödja humanitära insatser och långsiktiga återintegreringsinsatser i Syrien.²⁹

UNHCR bygger för närvarande en plattform <https://syriaishome.org/en/> som ska fungera som en så kallad inter-agencyplattform för att tillhandahålla samlad information och tjänster för syrier som har för avsikt att återvända eller redan har återvänt. Plattformen ska så småningom inkludera alla FN-organ och ickestatliga organisationer som arbetar med frågan.

I samarbete med Migrationsverket har organisationen Seefar³⁰ genomfört en ministudie med kartläggning över verksamma organisationer i Syrien med

²⁹ Syrian Arab Republic — Population Mobility and Baseline Assessment — Round 5 (01 - 30 June 2025) | Displacement Tracking Matrix

³⁰ Migrationsverket genomför en förstudie tillsammans med Seefar med fokus på studier samt förslag till insatser och åtgärder inom uppdraget avseende frivillig återvandring.

fördelning på stöd till flyktingar, humanitära organisationer och utvecklingsarbete.³¹

4.4 Så arbetar andra EU- medlemsstater med Syrien

15 EU-medlemsstater har pausat granskningen av syriska asylansökningar på grund av det osäkra säkerhetsläget och utvecklingen i Syrien.³² I vilken grad och hur EU- medlemsstaterna arbetar med återvändande till Syrien varierar.

EMN Nederländerna har i mars 2025 genomfört en så kallad ad hoc query om Syrien med frågor till medlemsstaterna om de har program för frivilligt återvändande och/eller re-integrering alternativt hur framtida planering för sådant arbete ser ut, samt om staternas inställning till och eventuella planer på ”go and see”-resor till Syrien. 23 medlemsstater (inklusive Sverige) har svarat på undersökningen. Resultat har sammanställts och delats med Migrationsverket.³³

Tyskland erbjuder upp till 4 000 euro per familj för att uppmuntra syrier att återvända till sitt hemland. Förbundskontoret för migration och flyktingar har stöttat frivillig återvändande för 464 syrier sedan den nya syriska regeringen tog makten i Damaskus. Inom ramen för programmet får vuxna som återvänder uppemot 1 000 euro i initialt stöd, medan minderåriga är berättigade till 500 euro. Programmet ger också reseersättning på 200 euro för vuxna och 100 euro för barn plus medicinskt stöd på upp till 2 000 euro vid behov.³⁴

Cypern har erbjudit familjer som frivilligt vill återvända stöd i form av ett engångsbelopp på 2 000 euro för en vuxen och 1 000 euro för varje barn. Ansökningsperioden löpte från den 2 juni till den 31 augusti. Dessutom har familjens huvudsakliga inkomsttagare kunnat beviljas ett särskilt uppehålls- och arbetstillstånd som gör det möjligt för dem att stanna i minst två år på Cypern med möjlighet till ytterligare ett år för att kunna säkerställa försörjning under den tiden. Inkomsttagaren kommer att tillåtas resa fram och tillbaka till Syrien så länge hens uppehållstillstånd och arbetstillstånd är giltiga.³⁵

Sammanfattningsvis kan konstateras att majoriteten av medlemsstaterna erbjuder återvändandestöd i form av kontanter. Ett par medlemsstater har

³¹ Seefar Strengthening Conditions for Repatriation Syria Workshop June 25th 2025

³² Integrated Situation Awareness and Analysis (ISAA), No 482, Weekly Early Indicators Report, 2025-08-07

³³ Då studien är belagd med sekretess kan specifika staters svar inte redogöras för i rapporteringen

³⁴ [Germany offers Syrians up to \\$4,555 to return home – Middle East Monitor](#), publicerad 2025-04-24

³⁵ [Cyprus offers Syrian families money to resettle and work permits for main earners](#)

bilateralt samarbete med organisation i Syrien om reintegreringsinsatser. Sedan EURP introducerades för Syrien har 12 medlemsstater aktiverat stödet.³⁶

I syfte att utbyta erfarenheter med andra medlemsstater om arbetet med Syrien, anordnade Migrationsverket ett möte i Sundbyberg den 25 juni i samarbete med organisationen Seefar. Representanter från Finland, Norge, Danmark, Tyskland, Belgien och Nederländerna deltog. Även en representant från Justitiedepartementets enhet för internationell migration deltog vid mötet. Eftersom det finns ett nära samband mellan frivilligt återvändande och återvandring till Syrien diskuterades båda dessa aspekter under mötet.³⁷ Det fanns ett uttalat intresse av en fortsatt dialog och samverkan i frågor om återvändande och återvandring till Syrien på grund av liknande utmaningar i frågor om bland annat rättsliga och praktiska förutsättningar för utbetalning av stöd samt ”go and see”-resor.

4.5 Viljan hos syrier i utlandet att återvända

I de studier som hänvisas till i detta avsnitt görs nödvändigtvis inte skillnad på *återvändande* eller *återvandring* till Syrien då skillnaden mellan dessa begrepp för övriga EU-medlemsstater inte görs eller är densamma som den definition Migrationsverket har.

Den 7 augusti rapporterade UNHCR att totalt drygt 1,1 miljoner individer har återvänt till Syrien under 2024 och 2025, varav drygt 750 000 sedan Assadregimens fall den 8 december 2024. Av dem som återvänt till Syrien under perioden har totalt 41 procent återvänt från Libanon, 36 procent från Turkiet, 16 procent från Jordanien, 5 procent från Irak, 2,4 procent från Egypten och endast totalt 0,6 procent från andra länder.³⁸

Enligt en Blueprint-analys från EU kommissionen³⁹ av den 11 april i år uppskattas antalet syrier med skyddsstatus i EU till drygt en miljon. Mellan den 8 december 2024 och slutet av mars 2025 lämnade 2 411 syriska medborgare som saknade ett beslut om återvändande, frivilligt medlemsstaternas territorium för att återvända hem. Under samma period tog 1 518 syriska medborgare tillbaka sina ansökningar om internationell skydd.

UNHCR har genomfört en studie riktad mot syrier med skyddsstatus samt syriska asylsökande i Europa, i syfte att skaffa sig en bättre uppfattning om situationen för syriska flyktingar, deras framtida planer och avsikter att återvända till Syrien. Studien genomfördes mellan den 14 mars och den 14 april

³⁶ Information från Frontex 2025-08-18

³⁷ Mötet hölls under Chatham House rules varför specifika deltagares inlägg inte kan redogöras för

³⁸ [Syria governorates of return overview \(As of 07 August 2025\) - Syrian Arab Republic | ReliefWeb](#)

³⁹ Blueprint Analysis on Syrians going back to Syria in the absence of a return decision

i 14 europeiska stater där minst 10 000 syrier vistas. 3 736 personer deltog i undersökningen och utöver det genomfördes fokusgruppssamtal med cirka 150 personer, bland annat i Sverige. I maj i år publicerades rapporten "Intentions and Perspectives of Syrian Refugees and Asylum-seekers in Europe" som visar att 81 % av de svarande inte planerar att återvända till Syrien under de kommande tolv månaderna. Endast 3 % av de svarande planerar att återvända permanent till Syrien det närmaste året, och mer än hälften av dessa har påbörjat förberedelser. De främsta skälen till intresset av att återvända är tillgång till egendom och återförening med släktingar. 44 % av de svarande uttryckte intresse för så kallade go and see-resor till Syrien. Flyktingarna nämnde dock flera faktorer som hindrade dem från att genomföra dessa besök, främst säkerhetsproblem i Syrien samt rädslan för att förlora sin rättsliga status i värdlandet.⁴⁰

Urvalet i Sverige var mycket litet (endast 56 deltagare), så av de svaren kan inga statistiska slutsatser dras. Av de som deltog i undersökningen i Sverige svarade 37 individer att de planerade att stanna i Sverige under kommande tolv månader, medan sju individer avsåg att flytta till ett annat land och sex personer avsåg att återvända permanent till Syrien inom det närmaste året. Sex individer var osäkra på sina planer.⁴¹

UNHCR:s slutsatser av studien består av rekommendationer om förbättrad tillgång till officiell och tillförlitlig information om frågor som rör flyktingarna, inklusive om förändringar av rättslig status i värdlandet och tillämpliga förfaranden för "go and see"-resor. UNHCR uppmuntrar värdländerna att erbjuda stöd till flyktingar som överväger att återvända samt bidra till insatser som förbättrar situationen i Syrien. UNHCR rekommenderar också implementering av system som tillgodoser att alla familjemedlemmar, framförallt kvinnor, på ett meningsfullt sätt kan delta i beslutet att återvända eller stanna.⁴²

IOM har påbörjat en studie på samma tema: "Will Syrians go home? Surveying return intentions of Syrian migrants and refugees in main host countries in the EU". Undersökningen genomförs i de EU-medlemsstater där flest syrier vistas, inklusive i Sverige, och har för avsikt att ge en nyanserad förståelse av profilerna hos syrier och de faktorer som påverkar deras avsikter att återvända till Syrien, med fokus på demografiska och socioekonomiska förhållanden på både individ- och samhällsnivå. Justitiedepartementet finansierar studien i Sverige som vid denna rapportering ännu inte är genomförd.⁴³

⁴⁰ [Intentions and perspectives of Syrian refugees and asylum-seekers in Europe | UNHCR Europe](#)

⁴¹ Information från UNHCR 2025-06-03

⁴² [Intentions and perspectives of Syrian refugees and asylum-seekers in Europe | UNHCR Europe](#)

⁴³ Presentation av studien DTM Longitudinal Intention Survey_Syria

Vidare har Seefar, i samarbete med Migrationsverket, genomfört en studie i miniformat med intervjuer av fem individer som har återvänt till Syrien från olika EU-medlemsstater, inklusive Sverige. Seefar drar vissa slutsatser från studien som i huvudsak innebär att önskan och plikt känslan att hjälpa till att återuppbygga Syrien motiverar ett återvändande men också att förbli i Syrien. Det råder en allmän känsla av trygghet i storstäderna och regeringen uppfattas stötta återvändande och försöka förbättra levnadsförhållandena över hela landet. Om de grundläggande behoven är täckta finns det i allmänhet en vilja att stanna i Syrien.⁴⁴

Seefar lyfter även fram vissa risker som de anser att medlemsstaterna bör ha med sig i framtida diskussioner om återvandring eller återvändande till Syrien. Riskerna omfattar brist på psykiskt stöd för personer som återvänder och bristfälliga tjänster (särskilt internetuppkoppling) samt tillgång till banktjänster. Seefar ser också behov av tillgång till information för den enskilde inför och efter återvändandet. Slutligen belyser organisationen det stigma och den misstänksamhet som påverkar återvändande individer i hemlandet samt individernas egna ouppfyllda förväntningar.

Även Norwegian Refugee Council (NRC) har publicerat en rapport som resultat av intervjuer och studier med drygt 4 300 syrier som återvänt inom eller utifrån Syrien samt humanitära arbetare, mellan december 2024 och februari 2025. Följande svårigheter för ett hållbart återvändande identifierades; förstörd infrastruktur och brist på tjänster, avbruten utbildning, ekonomisk kollaps och osäkerhet kring försörjning, utmaningar med bostäder, mark och egendom samt bristande säkerhet och social sammanhållning. Enligt samma NRC-rapport har också framväxande spänningar mellan personer som återvänder och värdsamhällen börjat uppstå, främst drivna av upplevd politisk eller religiös tillhörighet.⁴⁵

UNHCR har även genomfört en “Flash Regional Survey on Syrian Refugees’ Perceptions and Intentions on Return to Syria” som publicerades i februari 2025. Undersökningen omfattade 3 368 syriska flyktingar i Libanon, Jordanien, Irak och Egypten. Sammanfattningsvis visade resultatet:

Över en fjärdedel av de syriska flyktingarna svarade att de avser att återvända för att bygga upp sina liv igen under de kommande tolv månaderna. Mer än hälften av de syriska flyktingarna som inte hade för avsikt att eller var osäkra på om de skulle återvända under det närmaste året avsåg att återvända under de kommande fem åren. Den stora majoriteten av de syriska flyktingarna hoppades kunna återvända till Syrien en dag. Nästan alla flyktingar som planerade att

⁴⁴ Presentation av Seefar, Strengthening Conditions for Repatriation Syria Workshop June, daterad 2025-06-25

⁴⁵ Beyond return: Ensuring sustainable recovery & (re)-integration in Syria, publicerad 2025-05-15

återvända under de kommande tolv månaderna planerade att återvända till sin ursprungsort. Viktiga hinder för återvändande inkluderade oro över tillgång till bostäder och status för flyktingarnas fastigheter, säkerhet, ekonomiska utmaningar i Syrien och oro över tillgängliga grundläggande tjänster. Över 60 % av flyktingarna ansåg det viktigt att göra en "go and see"-resa innan de fattade ett slutgiltigt beslut om att återvända.⁴⁶

4.6 Kostnader för ett ökat återvändande

Utifrån antaganden i prognos och den planering som är lagd avseende potentiella syriska återvändandeärenden under 2025 och 2026 är bedömningen att befintliga resurser (årsarbetare) och platser i återvändandecenter är tillräckliga för att omhänderta ett eventuellt ökat återvändande till Syrien.

Det gäller även anslag 1:7 Utresor för avvisade och utvisade. Migrationsverket bokar i första hand resor genom Frontex bokningssystem vilket gör att dessa kostnader belastar Frontex.

Kostnader för stödsatser belastar anslag 1:2 och 1:7. När det gäller EURP finansieras den del som Migrationsverket nu beslutat att erbjuda, av Frontex. För ett eventuellt utökat framtida stöd inom ramen för EURP bör det beaktas att Migrationsverket normalt finansierar top-ups för de två högsta bidragsnivåerna enligt den regressiva modellen. Det är dock för tidigt att bedöma kostnaderna för eventuella top-ups, eftersom dessa beror på myndighetens möjlighet att erbjuda denna del av bidraget, vilket i sin tur är beroende av svenska bankers policys för överföringar av medel till Syrien.

Migrationsverket har infört möjligheten att ansöka om återetableringsstöd för Syrien vilket belastar anslag 1:2. Inga kostnader för utbetalningen av stödet tillkommer då det genomförs med hjälp av bankkontoöverföringar till privatpersoner i Sverige. Det kan framöver bli möjligt för IOM att utbetala stödet, varpå det kan bli aktuellt med en revidering av budgeten inom ramen för avtalet med IOM om utbetalning av återetableringsstöd. Den delen av budgeten som bekostar utbetalning av stödet belastar anslag 1:7. I praktiken brukar dock inte IOM förbruka hela den tilldelade budgeten varför det troligen inte skulle bli aktuellt om Syrien läggs till i avtalet. Det krävs dock en dialog med IOM om detta.

4.7 Återvandring till Syrien

I årets regleringsbrev finns mål och återrappporteringskrav avseende återvandring enligt vilka Migrationsverket ska intensifiera arbetet för att nå målet att antalet personer som frivilligt återvandrar ska öka. Det finns också ett

⁴⁶ [UNHCR Flash Intention Survey2025.pdf](#)

uppdrag om stärkta informationsinsatser för att uppmuntra frivillig återvandring.

Mot bakgrund av det stora antalet syriska medborgare bosatta i Sverige finns intresse av att närmare studera Syrien utifrån nyss nämnda mål och uppdrag om återvandring.

Det finns totalt 33 000 syriska medborgare med gällande uppehållstillstånd i Sverige. Av dessa har knappt 24 000 personer uppehållstillstånd som skyddsbehövande. Övriga har uppehållstillstånd på andra grunder, majoriteten på grund av anknytning och arbete.

Personer som återvandrar kan erhålla bidrag i samband med resan till hemlandet. I nuläget omfattar stödet personer som har ett tidsbegränsat eller permanent uppehållstillstånd i Sverige som flykting, kvotflykting, som alternativt skyddsbehövande eller på grund av synnerligen ömmande omständigheter. Bidraget kan även sökas av personer som har anknytning till någon som innehar något av de uppehållstillstånd som nämns ovan.

Återvandningsbidraget består i dagsläget av 10 000 sek per vuxen och 5 000 sek per barn under 18 år. En familj kan få max 40 000 sek. Individer som beviljas bidraget får också resan betald av Migrationsverket.

Hittills i år har drygt 80 personer ansökt om återvandningsbidrag, varav drygt 20 individer från Syrien. En syrisk medborgare har beviljats stödet som har betalats ut inför hemresan. Utbetalningen gjordes efter dialog med Migrationsverkets samverkande bank för nationella utbetalningar. Banken har lämnat besked att de framöver kan ta emot förfrågningar om utbetalning av återvandningsbidrag i enskilda ärenden vilket öppnar upp för möjligheten att framöver kunna erbjuda stöd till syrier som väljer att återvända.⁴⁷

Regeringen har lämnat förslag på en ny förordning om ett höjt bidrag vid återvandring som föreslås träda i kraft den 1 januari 2026. Förslaget till ny förordning innebär bland annat att bidragsnivån höjs avsevärt och även ska omfatta personer som har uppehålls- och arbetstillstånd på andra grunder än som skyddsbehövande.⁴⁸

Mot bakgrund av ovan har Migrationsverket för avsikt att rikta insatser mot Syrien. Migrationsverket har upprättat dialog med organisationer som IOM och IRARA, som verkar i Syrien. Potentiella samarbeten kring återvandring har diskuterats, bland annat finns idéer avseende utbetalning av stödinsatser samt

⁴⁷ De vanligaste skälen till avslag på ansökan för dem som vill återvända till Syrien är antingen att de inte omfattas av förordningens, inte har en giltig resehandling eller har skulder hos Kronofogden. Oftast är det en kombination av dessa skäl.

⁴⁸ Promemoria Ett höjt bidrag vid återvändande (Ju2025/00949), daterad 2025-04-23

informationsinsatser för syrier som överväger att återvändra. Några formella samarbeten har dock ännu inte ingåtts.

I december 2024 initierade Migrationsverket en förstudie tillsammans med organisationen Seefar för att få en bred evidensbaserad kunskap kring frivillig återvandring. Förstudien ska ta fram underlag till stöd för arbetet med att ta fram och genomföra informationsinsatser samt identifiera behovet av stöd och information. Inom ramen för det projektsamarbetet har Seefar genomfört en första kartläggning över tillgängliga stödmekanismer och organisationer i Syrien samt intervjuat en handfull personer som har återvänt eller återvandrat till Syrien från Sverige och andra EU- medlemsstater.

I syfte att stärka informationsinsatser om både återvändande och återvandring har Migrationsverket, inom ramen för återvandringssuppdraget, tagit fram filmer om att flytta från Sverige till Irak i syfte att visa på vad det kan innebära att flytta hem och vilket stöd som finns att få. Insatsen ska utvärderas och om den faller väl ut planeras för fler filmer och myndigheten undersöker möjligheten att då även omfatta Syrien.

Nederländerna, Finland och Norge erbjuder ekonomiskt stöd till syrier som återvandrar. Nederländerna erbjuder 2 800 euro per vuxen och 1 650 euro för minderåriga barn, i kontanter, för personer som permanent återvandrar till Syrien. Personen i fråga måste avsäga sig sitt uppehållstillstånd i Nederländerna i samband med ansökan om återvandringssbidrag.⁴⁹ Finland erbjuder under samma förutsättningar återvandringssöd på upp till 1 187,10 euro per person och upp till 2 374,20 euro per familj.⁵⁰ Norge erbjuder 15 000 NOK per person i kontantstöd i samband med återvandring. Det finns regler om att personer som återvänder till Norge efter flytten till hemlandet ska återbetala sitt återvandringssöd. Summan som ska återbetalas baseras på hur lång tid personen i fråga vistats i hemlandet.⁵¹

”Go and see”- resor

Mot bakgrund av händelseutvecklingen i Syrien har det inom EU förts diskussioner om möjligheten för personer med skyddsstatus att tillfälligt besöka Syrien för så kallade ”go and see”-resor. Syftet med sådana resor skulle vara att syrier med skyddsstatus kan resa till sitt hemland för att där närmare undersöka förutsättningarna inför att flytta tillbaka, och bibehålla sin skyddsstatus under tiden.

⁴⁹ [DTenV supports your voluntary return to Syria | Repatriation and Departure Service](#) Uppgifter om frivillig återresa till Syrien | Hemtransport och avresa

⁵⁰ [Updates about Syria | Maahanmuuttovirasto](#)

⁵¹ [Returning home: Apply for repatriation - UDI](#)

Det finns ett uttryckt intresse från syrier bosatta i utlandet att kunna genomföra besök i Syrien innan beslut om eventuell permanent bosättning, utan att förlora sin rättsliga status i värdlandet.

Möjligheterna för ”go and see-resor” behöver analyseras utifrån det rättsliga regelverket i förhållande till olika tillståndstyper. Det är ett arbete som pågår på myndigheten och diskuteras inom European Union Agency for Asylum (EUAA).

I sammanhanget konstaterar Migrationsverket att det för syrier som är bosatta i Sverige på andra grunder än som skyddsbehövande inte finns hinder att tillfälligt resa till Syrien i syfte att undersöka möjligheterna att åter bosätta sig i hemlandet, innan beslut om permanent återvandring. Inom ramen för myndighetens mål och uppdrag om att öka och uppmuntra frivillig återvandring, ser Migrationsverket över hur tillfälliga resor till hemlandet kan genomföras för denna grupp, med beaktande av myndighetens uppdrag att fortsatt prioritera arbetet med återkallelseärenden och utveckling av efterkontroller inom ärendeprövningen. Migrationsverket har även för avsikt att närmare studera hur myndigheten kan bistå dessa individer inför beslut om permanent återvandring. Det kan handla om rådgivning av expertis i Syrien inför besök i hemlandet, omkostnader för resan och stöd under besöket i Syrien.

5 Slutsatser

Migrationsverket har genomfört en kartläggning av behovet av åtgärder inför ett eventuellt ökat återvändande till Syrien, där flera olika aspekter har beaktats. Vi har också beskrivit hur Migrationsverket på kortare och längre sikt kan skapa bättre förutsättningar för ett självantaget återvändande till Syrien och bedriva ett aktivt återvändandearbete i enskilda ärenden.

Migrationsverket har förbättrat möjligheterna att arbeta aktivt för att främja självantaget återvändande genom att erbjuda stödinsatser i form av såväl återetableringsstöd som reintegreringsstöd inom ramen för EURP. I samband med det har Migrationsverkets regioner uppmanats att intensifiera arbetet med syriska återvändandeärenden inklusive att informera om tillgängliga stödinsatser. Vi kan konstatera att det skett en ökning av antalet syrier som återvänt hittills under 2025 jämfört med samma period under 2024. I skrivande stund har ett tjugotal syrier beviljats stödinsatser.

Det finns fortsatt utmaningar i arbetet. Det osäkra säkerhetsläget i landet och de stora humanitära och ekonomiska utmaningar som Syrien står inför med brist på vitala samhällstjänster såsom sjukvård, arbete och utbildning visar att betydande satsningar på bistånd- och utvecklingssamarbete behövs. Det finns behov av strukturella utvecklingsinsatser parallellt med stödinsatser på

individnivå. Inom ramen för myndighetens uppdrag att genomföra utvecklingssamarbete med tredjeländer i syfte att stärka förutsättningar för ökat återvändande, följer myndigheten därför utvecklingen i Syrien.

Även om det återvändandestöd som erbjuds i enskilda ärenden kan ha en begränsad betydelse vad gäller att öka självantaget återvändande, eftersträvar Migrationsverket att även syrier ska omfattas av hela det regressiva reintegreringsstödet. Myndigheten för dialog med svenska banker för att identifiera möjligheter till att kunna erbjuda samma nivå på stödinsatser inom ramen för EURP som för andra länder dit myndigheten erbjuder stödet. Möjligheten att samarbeta med organisationer på plats i Syrien, såsom IOM, undersöks även det vidare.

För att få till stånd det tvångsvisa återvändandet krävs det förslagsvis politiska åtgärder i form av en återtagandeöverenskommelse med Syrien. Tidigare erfarenhet från samarbete med andra länder visar på vikten av att tvångsvisa verkställigheter fungerar för att kunna öka självantaget återvändande. Syriska ambassaden kräver att den individ som vill ha resehandlingar utfärdade själv vill medverka till återvändandet.

Med anledning av det stora antalet syriska medborgare som är bosatta i Sverige så har Migrationsverket inom ramen för uppdraget även valt att närmare studera frågan om frivillig återvandring till Syrien. Myndigheten har i uppdrag av regeringen att öka den frivilliga återvandringen och stärka informationsinsatser i syfte att uppmuntra frivillig återvandring. Av kartläggningen står det klart att Migrationsverket kan dra nytta av insatser för återvandring och applicera aktiviteter på Syrien för att öka den frivilliga återvandringen dit. Det finns även möjliga synergieffekter med att samverka i uppdragen om det självantagade återvändandet till Syrien respektive den frivilliga återvandringen. Det kan exempelvis handla om studier i Syrien och samarbeten med organisationer i Syrien gällande utbetalningsmetoder och informationsinsatser.

Vidare visar kartläggningen att det finns intresse hos syrier att tillfälligt kunna besöka Syrien innan man tar beslut om permanent återvandring. Migrationsverket analyserar de rättsliga förutsättningarna med så kallade go and see-resor, utifrån olika tillståndstyper och vi tittar även närmare på hur myndigheten kan bistå syrier som visar intresse av sådana resor. Sammanfattningsvis råder osäkerhet kring händelseutvecklingen i Syrien vad gäller säkerhetsläget i landet samt kvarvarande effekter av ekonomiska sanktioner vilket kan påverka Migrationsverkets möjligheter att öka självantaget återvändande till Syrien. Denna rapport beskriver de förutsättningar som råder hösten 2025, vilket kan förändras kommande månader.

6 Bilagor

Migrationsverket, Landinformation, "Förutsättningar för återvändande till Syrien Fortsatt stor osäkerhet och enorma utmaningar", daterad 2025-08-15

LANDINFORMATION

Förutsättningar för återvändande till Syrien

Fortsatt stor osäkerhet och enorma utmaningar

2025-08-15

Innehållsförteckning

1.	Bakgrund/kontext.....	3
1.1	Utmaningar och frågetecken.....	3
1.1.1	Humanitära och ekonomiska utmaningar	5
2.	Återvändande och återvändares erfarenheter	5
2.1	Aktuella återvändandemönster	5
2.2	Utmaningar för ett hållbart återvändande	7
2.3	Administrativa krav	8
2.4	Hantering av efterlysta personer, kontroll av återvändare etc.	8
3.	Nationell säkerhetsutveckling.....	9
4.	Avslutande sammanfattande kommentar	13

1. Bakgrund/kontext¹

Regimomstörtningen² i Syrien har medfört dramatiska förändringar som kan ses som hoppingivande för betydande delar av den syriska befolkningen i landet och exil. Inte minst att den tidigare överallt närvarande och omvitnat brutala säkerhetsapparaten³ har upplösts och bytts ut samt att obligatorisk militärtjänst har avskaffats⁴ till förmån för frivillig enrolling i framväxande nya sammansatta armé- och säkerhetsstyrkor under den nya interimregeringens HTS⁵-ledda försvars-⁶ och inrikesdepartement.

Vidare finns inga generella formella hinder⁷ för den som kan identifiera sig som medborgare eller hemmahörande i landet att röra sig inom landet eller resa in över officiella gränsövergångar landvägen, med reguljärflyg eller på annat sätt. Det finns i sådana fall inte längre några krav på att inhämta klartecken från myndigheter i förväg, endast krav på pass, resedokument och/eller identitetskort.⁸ Samtidigt opererar nu inte bara inhemska flygbolag utan även globala aktörer som t.ex. Qatar Airways, Turkish Airlines och Royal Jordanian kontinuerligt på Damaskus.⁹

1.1 Utmaningar och frågetecken

Efter ett långt inbördeskrig kvarstår många väsentliga frågetecken kring vart landet är på väg politiskt och vad avser nationell säkerhet,¹⁰ territoriell integritet samt hu-

¹ För mer ingående information om politisk, säkerhetsmässig och humanitär utveckling i Syrien under året rekommenderas Migrationsanalys, Den fortsatta utvecklingen i Syrien: Stor osäkerhet och enorma utmaningar, 2025-03-10, <https://lifos.migrationsverket.se/dokument?documentSummaryId=49074>; EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2025-07/2025_07_EUAA_COI_Report_Syria_Country_Focus.pdf; jämte uppdateringar från Al-Monitor, Syria, <https://www.al-monitor.com/syria>, Institute for the Study of War, Iran Updates/Iran Project, <https://www.understandingwar.org/project/iran-project>; New Lines Magazine, <https://newlinesmag.com/> samt det humanitära klustret via reliefweb, Syrian Arab Republic, Humanitarian Situation, <https://reliefweb.int/country/syr> och UNHCR, Syria is home, u.å., <https://syriaishome.org/en/>

² Se vidare Migrationsanalys, Regimomstörtning och ny säkerhetsdynamik i Syrien, 2024-12-09, [url](#); Migrationsanalys, Den fortsatta utvecklingen i Syrien: Stor osäkerhet och enorma utmaningar, 2025-03-10, [url](#)

³ Se t.ex. Migrationsanalys, Syriens säkerhetsapparat, 2022-10-10, [url](#); Independent International Commission of Inquiry on the Syrian Arab Republic, "Web of Agony": Arbitrary Detention, Torture, and Ill-Treatment by former Government forces in the Syrian Arab Republic (Companion Report to A/HRC/46/55), 2025-01-27, [url](#)

⁴ Samtal med företrädare för Syriens ambassad i Stockholm, 2025-02-25; The Defense Post, Syria Leader Says 'Thousands' Joining New Army, 2025-02-10, [url](#)

⁵ Se t.ex. Aaron Y. Zelin, The Age of Political Jihadism: A Study of Hayat Tahrir al-Sham, 2022, [url](#); Center for Strategic & International Studies, Examining Extremism: Hayat Tahrir Al-Sham (HTS), 2023-08-03, [url](#); Syria Direct, Salvation Government, [url](#)

⁶ Se vidare New Lines Magazine, Syria's New Rulers Are Working To Unify Military Power: The country's future depends on balancing the need for central authority against the grievances of its many factions, 2025-02-25, [url](#); The Defense Post, Syria Leader Says 'Thousands' Joining New Army, 2025-02-10, [url](#)

⁷ Se vidare "administrativa krav" (st. 3.) nedan.

⁸ Samtal med företrädare för Syriens ambassad i Stockholm, 2025-02-25.

⁹ Jfr t.ex. Flightradar 24, Damascus, Arrivals, [url](#); Damascus, Departures, [url](#); Migrationsanalys, Den fortsatta utvecklingen i Syrien: Stor osäkerhet och enorma utmaningar, 2025-03-10, [url](#)

¹⁰ Se vidare Migrationsanalys, Den fortsatta utvecklingen i Syrien: Stor osäkerhet och enorma utmaningar, 2025-03-10, [url](#); EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, [url](#)

manitär och socioekonomisk situation. Landet är fortfarande delat mellan olika inflytelsesfärer (se kartbild¹¹ nedan) både på regional och i många fall lokal nivå, med väpnade grupper och element som ofta agerar efter egen agenda.¹² När det gäller den humanitära och ekonomiska situationen är utmaningarna av många skäl enorma.¹³

Den skakande händelseutvecklingen i kustområdena i västra Syrien i mars, som bl.a. ser ut att ha resulterat i att hundratals civila, inklusive kvinnor och barn, fallit offer för hämndoperationer riktade mot alawiter efter sammandrabbningar mellan vad som beskrivs som Assadlojalister och HTS-ledda säkerhetsstyrkor,¹⁴ ökar redan befintliga spänningar i landet (och har till dags dato inte upphört¹⁵). Likaledes vårens och sommarens dramatiska utveckling i drusiska områden i Damaskus södra förstäder¹⁶ och i Suweida.¹⁷ Den 14 juli utplacerades regeringsstyrkor i Suweida för att kväva den våldsutveckling som hade uppstått mellan lokala drusiska och beduinska samhällen. Övergrepp som begicks av regeringsstyrkor mellan 14 och 16 juli fördjupade den befintliga misstron mellan interimregeringen och druserna. Våldet i Suweida intensifierades också i takt med att sunnibeduinska stam-/klankrigare ockuperat delar av Suweida efter regeringsstyrkornas tillbakadragande.¹⁸ Detta visar också hur skör situationen för närvarande är i Syrien, och hur snabbt landet riskerar att dras ner i hämnndrivna konflikter med sekteristisk prägel.¹⁹

Mot denna bakgrund kan noteras att en av de största utmaningarna ligger i att försöka integrera landets många [väpnade fraktioner](#) under en gemensam disciplinerad postrevolutionär armé. Interimsregeringen har visserligen i princip lyckats införliva de mindre väldisciplinerade Turkietstödda väpnade oppositionsfraktionerna i norra delarna av landet (tidigare SNA²⁰) och därmed även vända många av sina tidigare fiender till allierade. Man förefaller dock inte ha dem under full kontroll,²¹ och har hittills haft svårt att lyckats vinna över ett par av landets mäktigaste aktörer.²² samtidigt som druserna i Suweida nu lär fortsätta utmana uppmaning till full integration i den nya försvarsmakten.²³

Vidare kontrolleras nordost-ost till dags dato fortfarande i hög grad av de kurdledda Syrian Democratic Forces (SDF), som nyligen också bl.a. drabbat samman

¹¹ Institute for the Study of War (ISW) & Critical Threats (CT), Assessed Control of Terrain in Syria, 2025-06-05, [url](#)

¹² Jfr New Lines Magazine, Syria's New Rulers Are Working To Unify Military Power: The country's future depends on balancing the need for central authority against the grievances of its many factions, 2025-02-25, [url](#); ICG, Promoting a Stable, Peaceful Transition in Syria, 2025-01-30, [url](#)

¹³ Se t.ex. UNDP, The impact of the conflict in Syria: a devastated economy, pervasive poverty and a challenging road ahead to social and economic recovery, 2025-02-19, [url](#)

¹⁴ Se vidare Migrationsanalys, Den fortsatta utvecklingen i Syrien: Stor osäkerhet och enorma utmaningar, 2025-03-10, [url](#); EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, [url](#)

¹⁵ Se t.ex. vidare ISW, Iran Update, 2025-08-15, [url](#)

¹⁶ Se vidare EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, [url](#)

¹⁷ Mer under "aktuell säkerhetsutveckling" st. 3 nedan.

¹⁸ Se t.ex. vidare ISW, Iran Update, 2025-07-18, [url](#)

¹⁹ Migrationsanalys kommentar.

²⁰ Se vidare EUAA, Country Guidance Syria 2024, 3. Actors of persecution or serious harm, 3.4. Anti-government armed groups, The Syrian National Army (SNA), [url](#)

²¹ Migrationsanalys kommentar.

²² New Lines Magazine, Syria's New Rulers Are Working To Unify Military Power: The country's future depends on balancing the need for central authority against the grievances of its many factions, 2025-02-25, [url](#)

²³ Migrationsanalys kommentar.

med regeringsstyrkor längs Eufratfloden mellan al Baghiliyah och al Junaynah i Deir ez-Zor.²⁴ Utan dessa aktörer är det högst osäkert om al-Shara'a kan bygga en nationell armé som inte riskerar att falla samman och återgå till inbördeskrig. Samtidigt finns redan stora frågor kring integrationen av de fraktioner som officiellt redan har accepterat att slås samman under ett nyetablerat försvarsdepartement.²⁵

1.1.1 Humanitära och ekonomiska utmaningar

Inte minst står det nya ledarskapet inför enorma humanitära och ekonomiska utmaningar. Nära 618 000 personer har dödats och 113 000 försvunnit. Många liv har gått förlorade p.g.a. hälso- och sjukvårdens förstörelse och kollaps. Motsvarande cirka 800 miljarder dollar av landets bruttonationalprodukt har gått förlorad. 90 procent av landets invånare lever i fattigdom, 66 procent i extrem fattigdom. Samtidigt har stora delar av landets infrastruktur raserats,²⁶ medan annan infrastruktur och fastigheter etc. är svårtillgängliga p.g.a. stora mängder landminor och andra former av explosiva "krigsrester".²⁷ Det nationella elnätets kapacitet har reducerats till mindre än en fjärdedel, och energiproduktionen har fallit med cirka 80 procent. Cirka en tredjedel av alla bostäder har antingen förstörts eller skadats allvarligt. Cirka 5,7 miljoner människor saknar därför eget boende, medan hälften av landets vattenreningsverk och avloppssystem är ur funktion, varför hälften av befolkningen saknar tillgång till rent vatten. 40–50 procent av landets barn i åldrarna 6 till 15 år går inte i skolan. Sammantaget är landet i oerhört stort behov av bistånd²⁸ såväl för drift som för återuppbyggnad och utveckling.²⁹

2. Återvändande och återvändares erfarenheter

2.1 Aktuella återvändandemönster

Den 7 augusti rapporterar UNHCR att totalt drygt 1,1 miljoner individer har återvänt till Syrien under 2024 och 2025,³⁰ varav drygt 750 000 sedan Assadregimens fall den 8 december 2024. Av dem som återvänt till Syrien under perioden har totalt 41 procent återvänt från Libanon, 36 procent från Turkiet, 16 procent från Jordanien, 5 procent från Irak, 2,4 procent från Egypten och totalt endast 0,6 procent från andra länder. På provinsnivå i Syrien har de flesta återvänt till Aleppo (226 530), följt av Damaskus (145 490), Damaskus landsbygd/Rif Dimashq

²⁴ Se vidare ISW, Iran Update, 2025-08-14, [url](#)

²⁵ Se vidare New Lines Magazine, Syria's New Rulers Are Working To Unify Military Power: The country's future depends on balancing the need for central authority against the grievances of its many factions, 2025-02-25, [url](#)

²⁶ UNDP, The impact of the conflict in Syria: a devastated economy, pervasive poverty and a challenging road ahead to social and economic recovery, 2025-02-19, [url](#)

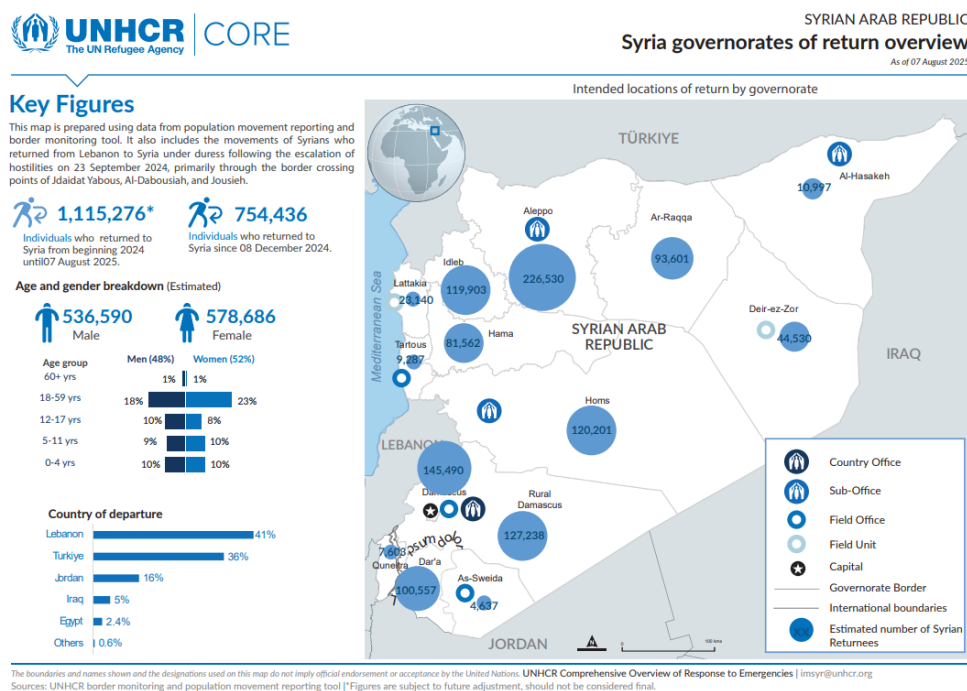
²⁷ Se vidare Mine Action AoR Syria, Unprecedented threat from explosive ordnance across Syria – MA AoR Situation Update No.1 (December 2024-January 2025), 2025-02-17, [url](#)

²⁸ UNDP, The impact of the conflict in Syria: a devastated economy, pervasive poverty and a challenging road ahead to social and economic recovery, 2025-02-19, [url](#)

²⁹ Migrationsanalys kommentar.

³⁰ Inklusive återvändande från Libanon sedan den 23 september 2024, då konflikten mellan Hizbollah och Israel eskalerade som värst där (UNHCR, Syria governorates of return overview, 2025-08-07, [url](#)).

(127 238), Homs (120 201), Idlib (119 903), Dar'a (100 557), Raqqa (93 601), Hama (81 562), Deir ez-Zour (44 530), Latakia (23 140), Hasakeh (10 997), Tartous (9 287), Quneitra (7 603) och Suweida (4 637).³¹ Avseende Suweida bör dock samtidigt noteras att totalt 192 000 personer har fördrivits p.g.a. sammarens eskalering, och till dags dato fortfarande befinner sig i internflykt,³² de flesta i Dar'a f.n.³³

UNHCR, Syria governorates of return overview, 2025-08-07, [url](#)

Mot den bakgrunden kan också noteras att det i många fall också är oklart i vilken utsträckning som återvändanden blir permanenta.

Enligt humanitära arbetare i Libanon har, sedan december 2024, många syrier som vistas i Libanon rest tillbaka till Syrien irreguljärt för kortare besök för att återförenas med familj, se till sin egendom och bedöma den övergripande situationen i landet, varefter de sedan har återvänt till Libanon. UNHCR har också bl.a. noterat att totalt 106 290 syrier flytt *till* Libanon under perioden 8 december 2024 till 31 maj 2025.³⁴

Vidare visar en undersökning genomförd av UNHCR i början av 2025 att 80 procent av de syriska flyktingarna uttrycker en önskan att återvända, men att endast 27

³¹ Se vidare UNHCR, Syria governorates of return overview, 2025-08-07, [url](#)

³² UNICEF, Syria Flash Update No.2 - Escalation in Es-Suweida - 2 August 2025, 2025-08-09, [url](#)

³³ UNHCR, Flash Update #6 on the situation in As-Suweida, 2025-08-07, [url](#)

³⁴ EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 4.2, s. 80, [url](#)

procent överväger att återvända inom det närmaste året. Cirka 60 procent av flyktingarna uttrycker intresse av att göra ett besök i sina hem innan de beslutar sig för att återvända.³⁵

2.2 Utmaningar för ett hållbart återvändande

Enligt en rapport från IOM, baserad på 3 508 intervjuer med s.k. nyckelinformanter på olika platser i Syrien, har cirka 78 procent av de återvändande från utlandet återvänt till sina ursprungsområden. De största utmaningarna för ett hållbart återvändande som nämndes av återvändare var de försämrade ekonomiska förhållandena (94 procent), arbetslösheten (74 procent) och den begränsade tillgången till tjänster (55 procent). Oro relaterad till spänningar i samhället noterades av 33 procent av de nyckelinformanter som intervjuades. Hasaka (93 procent) och Tartous (78 procent) var de provinser där nyckelinformanter rapporterade högst oro. Däremot rapporterade majoriteten av respondenterna i Damaskus (83 procent), Dar'a (76 procent) och Aleppo (75 procent) inga sådana farhågor. På provinsnivå bedömdes situationen i Homs och Damaskus som "delvis gynnsam" för återvändande och återintegrering av internflyktingar och återvändande. Däremot bedömdes de minst gynnsamma förhållandena råda på Damaskus landsbygd och i Hasaka. Ingen bedömd provins eller plats uppnådde ett övergripande index som betecknades som "mestadels gynnsamt" eller "helt gynnsamt" för återvändande och återintegrering i IOM:s undersökning.³⁶

En NRC-rapport baserad på över 4 300 intervjuer och undersökningar som genomfördes mellan december 2024 och februari 2025 med återvändande flyktingar, internflyktingar och humanitär personal identifierade sex huvudsakliga hinder för hållbart återvändande: Förstörd infrastruktur och brist på tjänster, avbruten utbildning, ekonomisk kollaps och osäkerhet kring försörjning, utmaningar med bostäder, mark och egendom; dålig säkerhet och social sammanhållning. Brist på viktiga tjänster och infrastruktur, inklusive tillgång till el, skolor, sjukhus, vatten och avloppssystem, rapporterades av majoriteten av de intervjuade, men var mer uttalad i Aleppo, på Damaskus landsbygd, i Homs och Dar'a. Över 40 procent av de intervjuade återvändande rapporterade ingen tillgång till bostäder och problem relaterade till rättigheter såsom brist på ägardokument. Förstörelse av hus rapporterades av nästan hälften av de svarande, och var särskilt hög på Damaskus landsbygd, i Aleppo och Homs. Säkerhet och trygghet ansågs vara något lägre än genomsnittet hos de svarande från Damaskus, medan de från Idlib hade en högre känsla av trygghet. Enligt NRC är respondenternas uppfattningar om säkerhet kopplade till det bredare säkerhetssammanhanget, regional dynamik och ekonomiska faktorer som brist på arbetstillfällen och begränsad tillgång till grundläggande tjänster.³⁷

³⁵ UNHCR, Repatriation explained: why Syrian refugees are voluntarily returning, 2025-03-12, [url](#);

EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 4.2, s. 80, [url](#)

³⁶ IOM, Syrian Arab Republic — Communities of Return Index — Round 1 (15 March - 05 April 2025), 2025-05-13, s. 4, 15, [url](#); EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 4.2, s. 81, [url](#)

³⁷ NRC, Beyond Return: Ensuring sustainable recovery & (re)-integration in Syria, 2025-05-15, s. 1, 5, 9-10, 12-13, [url](#); EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 4.2, s. 82, [url](#)

Enligt samma NRC-rapport har också framväxande spänningar mellan återvändande och värdsamhällen börjat uppstå, främst drivna av upplevd politisk eller religiös tillhörighet. I tidigare regeringskontrollerade områden har bofasta samhällen uttryckt farhågor för religiös extremism och potentiella repressalier baserade på antaganden om återvändandes lojalitet, oro som ofta är ömsesidig. Fall av mobbning i skolor mellan värdsamhällets barn och återvändande barn har rapporterats, rotade i uppfattningar om politisk tillhörighet kopplad till fördrivna områden.³⁸

2.3 Administrativa krav

Syrier som återvänder till landet måste uppvisa giltig legitimation, såsom nationellt pass eller ID-kort, för att resa in. Pass och ID-kort utfärdade av den tidigare regeringen anses giltiga. De som saknar dokument men är registrerade i Syriens civilregister kan fortfarande tillåtas inresa efter att deras identitet har verifierats via databasen för civila frågor vid gränskontroller, varefter de får ett utdrag ur civilregistret för inresa. Vidare har syriska diplomatiska beskickningar utomlands befogenhet att utfärda pass och resedokument för att underlätta återvändande. ID-kort kan dock endast utfärdas vid personlig inställelse i Syrien. I tillägg tillhandahåller bl.a. UNHCR gratis juridisk hjälp genom sina partners till internflyktingar och återvändande i frågor som rör civila dokument, inklusive ID-handlingar.³⁹

Sedan den 8 december 2024 har dock folkbokföringskontoren i Syrien pausat registreringen av civilrättsliga händelser, inklusive födselar. Enligt syrisk lag måste personliga statushändelser som födselar, dödsfall och äktenskap som inträffar utanför Syrien registreras i enlighet med lagarna i bosättningslandet, förutsatt att dessa inte strider mot syrisk lagstiftning (artikel 17 i lagen om civilrättsliga frågor, ändrad genom lag 13/2021). Syriska myndigheter kräver att alla barn som reser in i landet uppvisar ett födelsebevis och åtföljs av en förälder eller vårdnadshavare. För barn födda utomlands som inte har registrerats i syriska civilrättsliga register, vare sig via diplomatiska beskickningar eller inhemska civilrättsliga myndigheter, krävs ett födelsebevis från födelselandet. I undantagsfall kan sjukhusutfärdade födelseattester accepteras för oregistrerade barn vid gränsen.⁴⁰

2.4 Hantering av efterlysta personer, kontroll av återvändare etc.

Enligt uppgift fanns tidigare miljontals syrier på efterlysningslistor från Assadregimens säkerhetstjänster. Enligt vittnesmål till New York Times från återvändande har individer som återvänder från utlandet efter den tidigare regimens fall i allmänhet inte mött några konsekvenser från nuvarande myndigheter. Interimsregeringen har meddelat att individer som eftersöks för militärtjänst eller reservtjänstgöring inte kommer att möta några problem. De med tidigare civilrättsliga domar eller civilrättsliga åtal kommer dock fortfarande att bli föremål för bedömning. Vidare

³⁸ NRC, Beyond Return: Ensuring sustainable recovery & (re)-integration in Syria, 2025-05-15, s. 13, [url](#); EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 4.2, s. 81, [url](#)

³⁹ UNHCR, Syria is home, u.å., [url](#); EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 4.1, s. 79, [url](#)

⁴⁰ UNHCR, Syria is home, u.å., [url](#); EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 4.1, s. 79, [url](#)

framhåller Immigrations- och passkontoret i Damaskus att de har hävt över 50 procent av de över 8 miljoner reseförbud som hade utfärdats av Assadregimen. Reseförbuden drabbade i första hand dem som sågs som oppositionella och/eller var efterlysta av annat skäl. De arresteringsorder som utfärdats av någon av de fyra underrättelsetjänsterna under den tidigare regimen eller av militärpolisen för militärtjänstgöring verkställs numera inte.⁴¹ Vittnesmål från syrier som rest in landvägen från Libanon till Damaskus eller från Jordanien till Damaskus eller Suweida gör också gällande att interaktionen med myndigheter vid gränserna generellt varit kort och välkomnande.⁴²

Enligt [SJAC](#), har det inte dokumenterats att särskilt återvändande från utlandet blir måltavlor för attacker eller misshandel av representanter för nuvarande myndigheter. Såvitt SJAC känner till, granskar inte interimregeringen de syriska återvändarnas tidigare aktiviteter utomlands. Enligt uppgift har många återvändande antingen europeiska pass eller uppehållstillstånd. Vissa har besökt Syrien och återvänt utan att bli förhörda om sina aktiviteter utomlands, enligt SJAC.⁴³

Vidare uppger SJAC att interimregeringen har ogiltigförklarat alla arresteringsorder som utfärdats av säkerhetsorgan under Assaderan av politiska skäl, men behållit dem som rör brottmål. I samband med frigivning av fångar från fängelser under Assaderan släpptes även personer som anklagades för allvarliga brott som mord och rån. Arresteringsorder för dessa individer kvarstår, enligt uppgift i hopp om att de kan gripas om de försöker fly landet via gränsövergångar. SJAC noterar samtidigt att Assadregimen ofta har använt brottsanklagelser, såsom innehav av förfalskade pass, för att rikta in sig på aktivister. Då rättsväsendet fortfarande inte fungerar förblir dock många återvändande i juridiskt limbo på grund av olösta brottsanklagelser, och hindras ofta från att lämna landet igen. Enligt SJAC arbetar nuvarande myndigheter med att inrätta en mekanism för att återkalla sådana arresteringsorder som utfärdats på falska grunder av den tidigare kriminalpolisen.⁴⁴

3. Nationell säkerhetsutveckling⁴⁵

Under vintern och våren 2025 konsoliderade Syriens HTS-ledda interimregering kontrollen över delar av landet, inklusive städerna Damaskus, Aleppo och Hama,

⁴¹ EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 4.2, s. 80, [url](#)

⁴² New Lines Magazine, Syria Is Alive With Possibility, 2025-01-10, [url](#); EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 4.2, s. 80, [url](#)

⁴³ EUAA-intervju med SJAC återgiven i EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 4.2, s. 82, [url](#)

⁴⁴ EUAA-intervju med SJAC återgiven i EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 4.2, s. 80-81, [url](#)

⁴⁵ För mer ingående information om politisk, säkerhetsmässig och humanitär utveckling i Syrien under året rekommenderas Migrationsanalys, Den fortsatta utvecklingen i Syrien: Stor osäkerhet och enorma utmaningar, 2025-03-10, [url](#); EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, [url](#); jämte uppdateringar från Al-Monitor, Syria, [url](#), ISW, Iran Updates/Iran Project, [url](#), New Lines Magazine, [url](#) samt det humanitära klustret via reliefweb, Syrian Arab Republic, Humanitarian Situation, [url](#)

och utökade sin närvaro i områden i centrala, norra och södra Syrien. Utbredd osäkerhet kvarstår dock.⁴⁶ Återstår också att upprätta territoriell kontroll i många delar av landet.

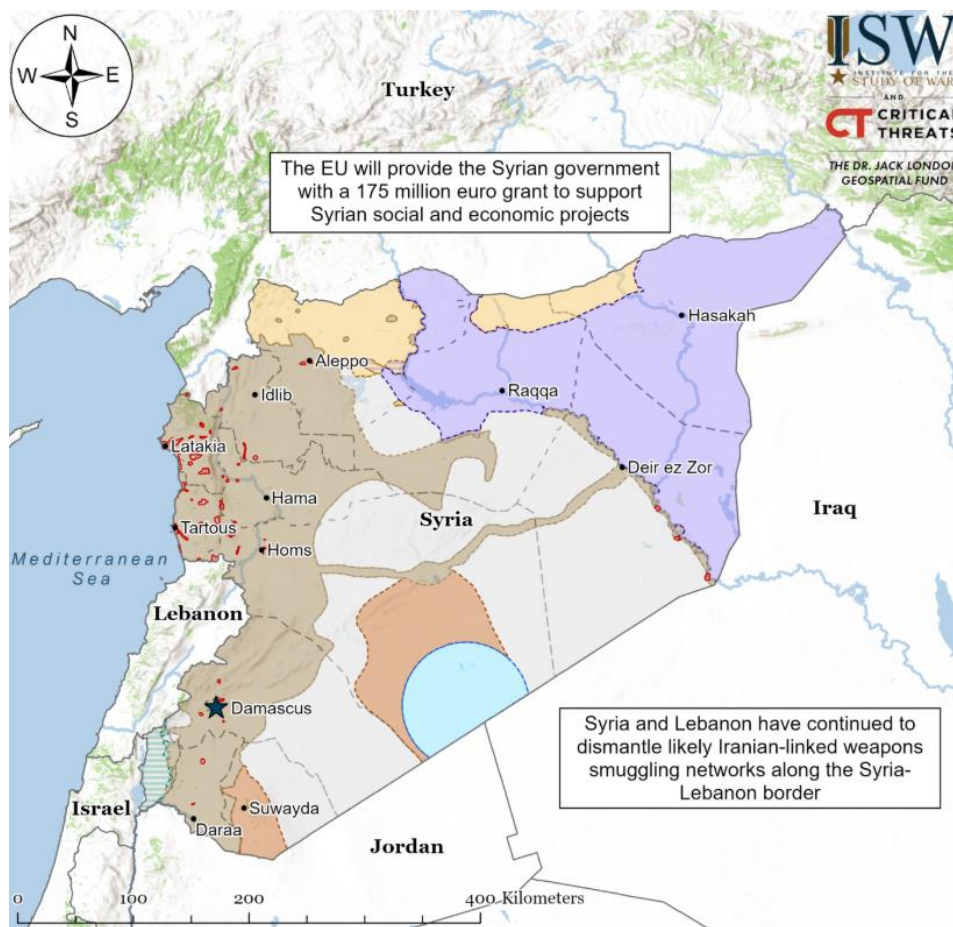
Närmast nedan återfinns en grovt förenklad kartbild över den territoriella dominansen i landet sommaren 2025, d.v.s. var några av de mest betydande aktörerna – däribland HTS (brunt), Turkiet (gult), SDF (lila) och Israel – befinner sig och utövar olika nivåer av kontroll i nuläget. Inom respektive område återfinns i realiteten också andra väpnade element som i många fall agerar efter egen agenda,⁴⁷ vilket inte minst vårens utveckling i kustområdena och sommarens utveckling i södern visar. Bland dessa element ingår också sunniarabiska fraktioner under ledning av Ahmad al-Ouda i Dara'a och Quneitra respektive drusiska fraktioner i Suweida (rödbruna områden) i söder, jämte IS, som visserligen har lättast att röra sig i mer perifera (grå) områden, men opererar i cellformat i flera delar av landet.⁴⁸

Karta: Förenklad bild över territoriell dominans i Syrien, juni 2025

⁴⁶ EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 5.3, s. 89, [url](#)

⁴⁷ Migrationsanalys kommentar; jfr New Lines Magazine, Syria's New Rulers Are Working To Unify Military Power: The country's future depends on balancing the need for central authority against the grievances of its many factions, 2025-02-25, [url](#); ICG, Promoting a Stable, Peaceful Transition in Syria, 2025-01-30, [url](#); ETANA, Syria Update #17 - 8 February 2025, 2025-02-09, [url](#)

⁴⁸ Se vidare ISW/Critical Threats, The Islamic State's Global Long Game and Resurgence in Syria Poses an Evolved Threat to the West, 2025-01-09, [url](#); jfr t.ex. UNSC, Security Council Report, Counter-Terrorism: Briefing on the Secretary-General's Strategic-Level Report on ISIL/Da'esh, 2025-02-07, [url](#); North press agency, ISIS militants raid houses in Syria's Palmyra, kidnap resident, 2025-02-27 [url](#); Aron Y. Zelin/X.; Den fortsatta utvecklingen i Syrien: Stor osäkerhet och enorma utmaningar, 2025-03-10, [url](#)

Källa: Institute for the Study of War & Critical Threats, Assessed Control of Terrain in Syria, 2025-06-05, [url](#)

I nordöstra Syrien ledde integrationsavtalet mellan interimregeringen och SDF i början av mars till en betydande minskning av väpnade konfrontationer mellan SDF och de SNA-fraktioner som nominellt är anslutna till regeringen. Spänningarna mellan SDF och interimregeringen samt integrationen av DAANES militära och civila institutioner i staten kvarstår dock.⁴⁹ Nordost-ost kontrolleras till dags dato fortfarande i hög grad av SDF, som nyligen också drabbat samman med regeringsstyrkor bl.a. längs Eufratfloden mellan al Baghiliyah och al Junaynah i Deir ez-Zor.⁵⁰

Vidare fortsätter sporadiska IS-attacker riktade mot interimregeringens styrkor, SDF och civila, särskilt i provinsen Deir ez-Zour. En ökning av IS-aktivitet och anti-IS-operationer av interimregeringens styrkor har också fortsatt under 2025.

I början av mars inledde Assadlojalister ett uppror mot interimregeringens säkerhetsstyrkor, främst i kustområdena Tartous och Latakia. Eskaleringen medförde också omfattande sektaristiskt våld, vilket resulterade i hundratals civila dödsfall

⁴⁹ EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 5.3, s. 89-91, [url](#)

⁵⁰ Se vidare ISW, Iran Update, 2025-08-14, [url](#)

och tiotusentals fördrivna. Sedan den mest intensiva fasen i mars har upprorsattacker från Assadlojalister minskat väsentligt,⁵¹ dock inte upphört. I dagarna rapporteras ett antal oroväckande incidenter ha ägt rum både i Latakiya och Tartous.⁵²

I de södra provinserna Suweida och Dar'a har motstånd från lokala väpnade grupper mot regeringens kontroll och integration i statliga styrkor lett till återkommande sammandrabbningar och dödsoffer. I slutet av april och början av maj resulterade strider mellan lokala drusiska väpnade grupper och regeringsvänliga styrkor på landsbygden i Damaskus och Suweida i mer än 100 dödsfall, inklusive dussintals civila.⁵³ Särskilt under perioden 12–19 juli 2025 eskalerade konflikten i Suweida till helt nya nivåer, med hundratals stridande och civila dödsoffer, inklusive sjukvårdspersonal,⁵⁴ som följd. Efter detta befinner sig också 192 000 personer fortfarande i internflykt i augusti.⁵⁵ Även om nuvarande vapenvila i Suweida i allmänhet uppges hålla, fortsätter sporadiska sammandrabbningar mellan i första hand drusisk milis, beduiner och regeringsstyrkor.⁵⁶ Situationen är fortsatt instabil i både Suweida och Dar'a. I Suweida fortsätter väpnade incidenter och förstörelse av egendom, särskilt på landsbygden, medan den något mer stabiliserade Dar'a för närvarande fungerar som den viktigaste destinationen för dem som fördrivits från Suweida.⁵⁷ Risken finns att eskalerande säkerhetsincidenter återigen kan leda till större fientligheter i södern.⁵⁸

Regeringsstyrkor utplacerades ursprungligen i Suweida den 14 juli för att kväva den våldsutveckling som uppstått mellan drusiska och beduinska samhällen. Övergrepp som begicks av regeringsstyrkor mellan 14 och 16 juli fördjupade den befintliga misstron mellan interimregeringen och druserna. Våldet i Suweida har intensifierats i takt med att sunnibeduinska stam-/klankrigare har ockuperat delar av Suweida efter regeringsstyrkornas tillbakadragande. Mot den bakgrunden finns utmaningar i att upprätta varaktiga säkerhetsmekanismer för bägge sidors säkerhet.⁵⁹

Samtidigt har Israel fortsatt att ockupera den så kallade demilitariserade zonen på Golanhöjderna och en "buffertzona" i södra Syrien. Man har även fortsatt att göra intrång och genomföra attacker i sydvästra Syrien samt flyganfall mot flera mål i landet, inklusive i närheten av presidentpalatset i Damaskus. Israel har upprepat sin ståndpunkt att man inte kommer att acceptera utplacering av syriska styrkor söder om Damaskus, och har aktivt sökt stöd från den drusiska minoriteten i området med motiveringen att man erbjuder dem skydd.⁶⁰

⁵¹ EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 5.3, s. 89-91, [url](#)

⁵² Se vidare ISW, Iran Update, 2025-08-15, [url](#)

⁵³ EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 5.3, s. 89-91, [url](#)

⁵⁴ Se t.ex. New Lines Magazine, How a Hospital Became a Battleground in Syria Medical staff recount horrific clashes and executions in Suweida, 2025-08-04, [url](#)

⁵⁵ UNICEF, Syria Flash Update No.2 - Escalation in Es-Suweida - 2 August 2025, 2025-08-09, [url](#)

⁵⁶ IMC, As-Suweida Emergency Response, Situation Report #2, 2025.08-07, [url](#)

⁵⁷ UNHCR, Flash Update #6 on the situation in As-Suweida, 2025-08-07, [url](#)

⁵⁸ IMC, As-Suweida Emergency Response, Situation Report #2, 2025.08-07, [url](#)

⁵⁹ ISW, Iran Update, 2025-07-18, [url](#)

⁶⁰ EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 5.3, s. 89-91, [url](#)

Sammantaget har också interimregeringens styrkor varit överbelastade, opererat med begränsad effektivitet och utmanats av väpnade grupper som, även om de nominellt är integrerade i centrala strukturer, har opererat delvis bortom kontroll och begått brott mot civila, särskilt under våldet i kustområdena i början av mars och i områden med drusisk majoritet i slutet av april,⁶¹ och under sommaren 2025.⁶²

I dessa sammanhang har bl.a. hämndmord riktade mot individer med kopplingar till den tidigare Assadregimens säkerhetsapparat och den alawitiska befolkningen, utförda av oidentifierade aktörer, fortsatt att rapporteras från flera provinser. Sekteristiskt motiverade mord på alawiter ska ha varit särskilt anmärkningsvärda i Homs. Vidare har en allmän ökning av kriminalitet och laglöshet, inklusive kidnappningar och mord, rapporterats i de områden som kontrolleras av interimregeringen. Denna utveckling har bl.a. tillskrivits ett säkerhetsvakuum som uppstått efter Assads fall, djupa samhällsklyftor och ekonomiska svårigheter orsakade av inbördeskriget, jämte interimregeringens utmaningar med att få konkurrerande väpnade grupper under kontroll, och bristen på effektiva mekanismer för övergångsrättvisa.⁶³

4. Avslutande sammanfattande kommentar

Förutsättningarna för ett tryggt och hållbart återvändande till Syrien är i dagsläget mycket inskränkta. Landet är fortfarande fragmenterat med flera konkurrerande väpnade aktörer, kvarstående sekteristiska spänningar, fortsatt IS-aktivitet och ett generellt instabilt säkerhetsläge med risk för eskalering. Våldsutbrotten som inträffat under året, bl.a. i kustområdena i mars och i Suweida under våren och sommaren, har inte bara lett till hundratals dödsfall, utan också till massiv fördrivning. Därutöver är den humanitära och ekonomiska situationen allvarlig. En stor del av befolkningen lever i extrem fattigdom, landets infrastruktur har tillfogats omfattande skador, det råder omfattande bostadsbrist och kraftigt begränsad tillgång till grundläggande tjänster som el, vatten och sjukvård. Många återvändare möter vidare hinder såsom förstörda hem, brist på dokument, arbetslöshet och svårigheter att återintegreras i samhället där misstro och sociala spänningar förekommer, trots att det rent formellt och praktiskt är enklare att återvända idag än tidigare. Erfarenheter visar också att många återvändanden inte blir permanenta, utan snarare kortvariga besök för att bedöma situationen.

⁶¹ EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 5.3, s. 89-91, [url](#)

⁶² Jfr IMC, As-Suweida Emergency Response, Situation Report #2, 2025.08-07, [url](#); UNICEF, Syria Flash Update No.2 - Escalation in Es-Suweida - 2 August 2025, 2025-08-09, [url](#)

⁶³ EUAA, Syria: Country Focus, juli 2025, st. 5.3, s. 89-91, [url](#)